

ROZRAZIĆ (8) *vb pf*

o oraz a jasne.

[*inf* rozrazić.] ◇ *fut* 3 sg rozrazi (1). ◇ *praet* 3 sg m rozraził (6). ◇ *con* 3 sg m by rozraził (1).

Sł stp notuje, *Cn brak*, *Linde XVI w.* (dwa z niżej notowanych przykładów).

1. *Rozbić na kawałki uderzeniami* [*co*] (2) : Bo oto Iehowá rofkázuie/ że rozrázi [*percutere faciet*] dom wielki dziurami/ á dom máły poryfowánien. *BudBib Am* 6/11.

Przen (1) : A iże raz po raz powtarza/ to czyni przez pochyby/ áby tym młotem raz w raz bijący tę twárdą fkálę fercá nálzego rozráził. *SarnUzn* D4.

2. *Spowodować uraz cielesny, poranić, czasem może śmiertelnie* [*kogo, co*] (5) : *OpecŻyw* 138; Idąc popchnął iednego/ ten zá nim kámieniem/ Y rozráził mu głowę/ práwie nád ciemieniem. *RejZwierz* 15v.

Zwrot: »koniem rozrazić« = *stratować* (2): *TEn* Cefarz [*tj. Trajan*] gdy iego fyn vbogyey niewieście/ Koniem fyná rozráził/ biegáiąc po mieście. Wydał go iey zá gárdło *RejZwierz* 1v; *RejZwierz* 55v; [*PamJancz* 63; *WerReguła* 34 (*Linde*)].

Szeregi: [»porazić albo rozrazić«: Widząc to [*pozorowaną ucieczkę janczarów i cesarza tureckiego*] Jankuł, namowił Krola, aby nań (z) swym hufem ciągnął, boć są ludzie porażeni, [...] prędko k niem cwałali chcąc je chutnie końmi porazić [*porazić albo rozrazić K*] a potrzeć widząc, iż wszystko są pieszy. *PamJancz* 63.]

»rozrazić i roztargać« (1): A Iefus odpowiedziawłzy/ rzekł: [...] Przywiedz tu fyná twego. A gdy on przychodził/ rozráził go czárt y roftárgał [*elisit ... et dissipavit*]. *WujNT Luc* 9/42.

3. *Rozproszyć; przen* [*kogo*] (1) :

W porównaniu (1): *GrabowSet Bv* cf *Zwrot*.

Zwrot: »po ziemi rozrazić« (1): Ten [*Bóg*] mnie/ iák proch wichrem/ po ziemi rozráził/ Ten zraniwłzy dułżę/ Ímyłły ná włzem fkáził *GrabowSet Bv*.

Synonimy: 1. *rozbić, roztluc, roztrącić, roztrzaskać, roztrzasnąć*.

Formacje współrdzenne cf *DORAZIĆ*.

Cf **ROZRAŻENIE, ROZRAŻONY**